

Артем МАТНЕНКО¹,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-6648-3095>

Ярослав ХАРЧЕНКО¹,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-0529-2930>

¹ Національний транспортний університет

Прийняття: 16/03/2026

Рецензія: 25/03/2026

Публікація: 31/03/2026

DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2026-1-20>

МЕХАНІЗМ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЦИФРОВОЮ ТРАНСФОРМАЦІЄЮ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

JEL Класифікатор:
M10, O33, L86

This is an Open Access
article distributed
under the terms
of the [Creative Commons
CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

© Матненко А.,
Харченко Я.,
2026

ISSN 2786-5339 ([print](#))
ISSN 2786-5347 ([online](#))

У сучасних умовах глобалізації та стрімкого розвитку цифрових технологій підприємства змушені адаптуватися до нових економічних реалій. Цифровізація стає визначальним фактором підвищення конкурентоспроможності, ефективності управління та створення інноваційних бізнес-моделей. У зв'язку з цим, особливого значення набуває формування ефективного механізму стратегічного управління цифровою трансформацією підприємства. Цифрова трансформація передбачає комплексні зміни у бізнес-процесах, організаційній культурі, управлінських підходах та взаємодії з клієнтами шляхом активного використання цифрових технологій. Водночас, реалізація таких змін потребує системного стратегічного управління, яке забезпечує узгодження технологічних інновацій зі стратегічними цілями підприємства.

У статті розглядається механізм стратегічного управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства як дієвий інструмент забезпечення розвитку та підвищення конкурентоспроможності організації в умовах швидкозмінного цифрового середовища. Автори акцентують увагу на тому, що цифрова трансформація охоплює не лише впровадження нових технологій, а й фундаментальні зміни у структурі підприємства та управлінських процесах.

У роботі визначено основні складові та принципи формування механізму стратегічного управління цифровою

трансформацією бізнес-процесів підприємства. У статті також подано схему механізму стратегічного управління цифрою трансформацією, яка складається з теоретичних засад та практичної реалізації механізму стратегічного управління цифрою трансформацією бізнес-процесів підприємства.

Практичне значення статті полягає у тому, що запропонована схема механізму управління може бути використана керівниками підприємств, консультантами та науковцями для планування та реалізації цифрових ініціатив, підвищення ефективності бізнес-процесів та забезпечення високого рівня адаптивності організації.

Ключові слова: стратегічне управління, цифрова трансформація, бізнес-процеси, інновації, ефективність, підприємства, механізм, цифрові технології.

Artem MATNENKO, Yaroslav KHARCHENKO

A MECHANISM FOR STRATEGIC MANAGEMENT OF THE DIGITAL TRANSFORMATION OF A COMPANY'S BUSINESS PROCESSES

In today's globalized, rapidly evolving technological environment, businesses are forced to adapt to new economic realities. Digitalization is becoming a key factor in enhancing competitiveness, improving management efficiency, and creating innovative business models. In this context, establishing an effective mechanism for strategic management of a company's digital transformation is particularly important. Digital transformation involves comprehensive changes in business processes, organizational culture, management approaches, and customer interactions through the active use of digital technologies. At the same time, implementing such changes requires systematic strategic management to ensure that technological innovations align with the company's strategic goals.

This article examines the mechanisms for strategically managing a company's digital transformation of its business processes as a key tool for ensuring the organization's development and enhancing its competitiveness in a rapidly changing digital environment. The authors emphasize that digital transformation encompasses not only the introduction of new technologies but also fundamental changes in the company's structure and management processes.

The paper identifies the main components and principles for developing a mechanism for strategic management of a company's digital transformation of its business processes. The article also presents a framework for the strategic management of digital transformation, comprising theoretical foundations and a practical implementation mechanism for transforming an enterprise's business processes.

The practical significance of the article lies in the proposed management mechanism diagram, which can be used by enterprise managers, consultants, and researchers to plan and implement digital initiatives, improve business process efficiency, and ensure a high level of organizational adaptability.

Keywords: *strategic management, digital transformation, business processes, innovation, efficiency, enterprises, mechanism, digital technologies.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку економіки цифрові технології відіграють визначальну роль у діяльності підприємств. Швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, поширення цифрових платформ та автоматизація бізнес-процесів створюють нові можливості для підвищення ефективності діяльності підприємств. Зважаючи на це, цифрова трансформація стає важливим стратегічним напрямом розвитку сучасного бізнесу. Цифрова трансформація передбачає комплексне використання цифрових технологій для вдосконалення бізнес-процесів, створення нових продуктів і послуг, підвищення рівня обслуговування клієнтів та забезпечення конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема стратегічного управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства є однією з основних у сучасній економічній науці. Активний розвиток цифрових технологій, поширення інструментів автоматизації, штучного інтелекту, хмарних сервісів та аналітики даних зумовили зростання інтересу науковців щодо дослідження механізмів управління цифровими змінами в діяльності підприємств.

У наукових працях дослідників значну увагу приділено теоретичним та прикладним аспектам стратегічного управління цифровою трансформацією. Зокрема, дослідники підкреслюють, що цифровізація бізнесу суттєво змінює підходи щодо управління підприємствами, сприяє формуванню нових бізнес-моделей та підвищенню ефективності використання ресурсів [1–2].

Цифрові технології розглядаються як важливий фактор трансформації системи стратегічного управління підприємствами та забезпечення їх конкурентоспроможності у сучасному економічному середовищі [3 – 4].

У сучасних дослідженнях також розглядаються моделі та інструменти реалізації стратегій цифрової трансформації бізнес-процесів підприємств. Зокрема, наголошується на важливості використання таких технологій, як хмарні обчислення, роботизація бізнес-процесів, системи управління взаємовідносинами з клієнтами (CRM), аналітика великих даних та Інтер-

нет речей. Їх інтеграція у систему управління дозволяє оптимізувати бізнес-процеси, підвищити продуктивність праці та забезпечити адаптацію підприємств до умов цифрової економіки [5 – 6].

Крім того, дослідники наголошують, що цифровізація є важливим фактором стратегічного розвитку економіки та підприємств, оскільки сприяє підвищенню ефективності управління, формуванню нових конкурентних переваг та розвитку інноваційних екосистем бізнесу [7 – 8].

Окремий напрям досліджень присвячений формуванню механізму стратегічного управління цифровою трансформацією підприємств. У наукових роботах підкреслюється, що такий механізм має містити систему принципів, інструментів, методів та управлінських рішень, спрямованих на реалізацію стратегії цифрового розвитку підприємства. Його ефективність значною мірою залежить від узгодженості стратегічних цілей, організаційної структури управління, ресурсного забезпечення та рівня цифрових компетентностей персоналу [9 – 10].

Отже, аналіз наукових джерел свідчить, що питання стратегічного управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства активно досліджується в сучасній економічній науці. Разом з тим, потребують подальшого наукового обґрунтування питання формування механізму стратегічного управління цифровою трансформацією підприємств, що враховує особливості цифрового середовища, інноваційний розвиток та необхідність підвищення ефективності управління бізнес-процесами.

Метою дослідження є дослідження сутності механізму стратегічного управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства, визначення його основних складових та принципів функціонування.

Виклад основного матеріалу. У сучасному світі розвиток цифрових технологій суттєво змінює умови функціонування підприємств. Поширення цифрових платформ, автоматизація виробничих і управлінських процесів, використання великих масивів даних та штучного інтелекту формують нову модель ведення бізнесу. У зв'язку з цим підприємства змушені переглядати підходи щодо стратегічного управління та адаптувати свою діяльність до умов цифрової економіки.

Цифрова трансформація створює нові можливості для розвитку підприємств, але водночас породжує низку викликів для менеджменту. Ефективне стратегічне управління в таких умовах потребує використання сучасних управлінських інструментів, розвитку цифрових компетентностей персоналу та формування інноваційної організаційної культури [1 – 4].

В умовах цифрової трансформації стратегічне управління передбачає інтеграцію цифрових технологій у систему управління підприємством,

використання сучасних інформаційних систем для аналізу даних, прогнозування розвитку ринку та прийняття стратегічних рішень. Цифровізація змінює не лише інструменти управління, а й саму логіку стратегічного планування, оскільки підприємства повинні швидше реагувати на зміни зовнішнього середовища та активно впроваджувати інновації.

Стратегічне управління цифровою трансформацією підприємства – це системний процес розроблення, реалізації та контролю довгострокових управлінських рішень, спрямованих на інтеграцію цифрових технологій у діяльність підприємства з метою забезпечення його сталого розвитку та конкурентних переваг. Стратегічне управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства передбачає довгострокове планування, орієнтацію на інновації, гнучкість у прийнятті управлінських рішень та постійний моніторинг змін зовнішнього середовища [5 – 8].

Механізм стратегічного управління цифровою трансформацією містить: стратегічний аналіз, формування цифрової стратегії, реалізацію цифрових змін та контроль результатів. Його ефективність значною мірою залежить від системного підходу, інноваційності, гнучкості та розвитку цифрових компетентностей персоналу [9 – 10].

Механізм стратегічного управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства є комплексною системою взаємопов'язаних елементів, які забезпечують планування, реалізацію та контроль процесів цифрових змін у діяльності організації (табл. 1).

Таблиця 1. Основні складові механізму стратегічного управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства

Складова	Характеристика
Цільова	Визначення стратегічних цілей цифрової трансформації, які узгоджуються із загальною стратегією розвитку підприємства. Вона містить: формування бачення цифрового розвитку, визначення пріоритетних напрямів цифровізації та встановлення ключових показників результативності.
Аналітична	Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, оцінювання рівня цифрової зрілості організації, визначення можливостей і загроз цифрового розвитку. На цьому етапі застосовуються різні інструменти стратегічного аналізу, зокрема, SWOT-аналіз, PEST-аналіз, аналіз конкурентного середовища та оцінювання цифрових компетентностей персоналу.

Закінчення таблиці 1

Складова	Характеристика
Організаційна	Формування організаційної структури управління цифровою трансформацією, визначення відповідальних підрозділів і осіб, розподіл повноважень та відповідальності. Вона також містить: розвиток цифрової культури, створення команд цифрових трансформацій і налагодження ефективної взаємодії між підрозділами підприємства
Технологічна	Впровадження сучасних цифрових технологій та інструментів, таких як хмарні сервіси, великі дані (Big Data), штучний інтелект, автоматизація бізнес-процесів, цифрові платформи та інформаційні системи управління. Саме ця складова забезпечує технічну основу для реалізації цифрової стратегії підприємства.
Ресурсна	Забезпечення цифрової трансформації необхідними ресурсами: фінансовими, кадровими, інформаційними та матеріально-технічними. Особливу увагу приділяють формуванню цифрових компетентностей персоналу та залученню інвестицій у цифрові проекти.
Процесна	Трансформація та оптимізація бізнес-процесів підприємства на основі цифрових технологій. Це передбачає автоматизацію операцій, впровадження електронного документообігу, використання цифрових платформ управління та створення нових цифрових бізнес-моделей.
Контрольно-оцінювальна	Моніторинг і оцінювання результатів реалізації цифрової трансформації. Вона містить: систему показників ефективності, аналіз досягнення стратегічних цілей, коригування управлінських рішень та вдосконалення механізмів управління.

Джерело: авторська розробка

Складові механізму стратегічного управління цифровою трансформацією підприємства формують основу для ефективного впровадження цифрових технологій, підвищення конкурентоспроможності та забезпечення сталого розвитку підприємства.

Мета механізму стратегічного управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства полягає у забезпеченні системного та ефективного впровадження цифрових технологій у діяльність підприємства з метою підвищення ефективності управління, оптимізації бізнес-процесів, формування інноваційних бізнес-моделей та забезпечення довгострокової конкурентоспроможності підприємства в умовах цифрової економіки. При цьому визначальними стають принципи механізму стратегічного управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства, на яких базується формування й реалізація цифрових змін у діяльності

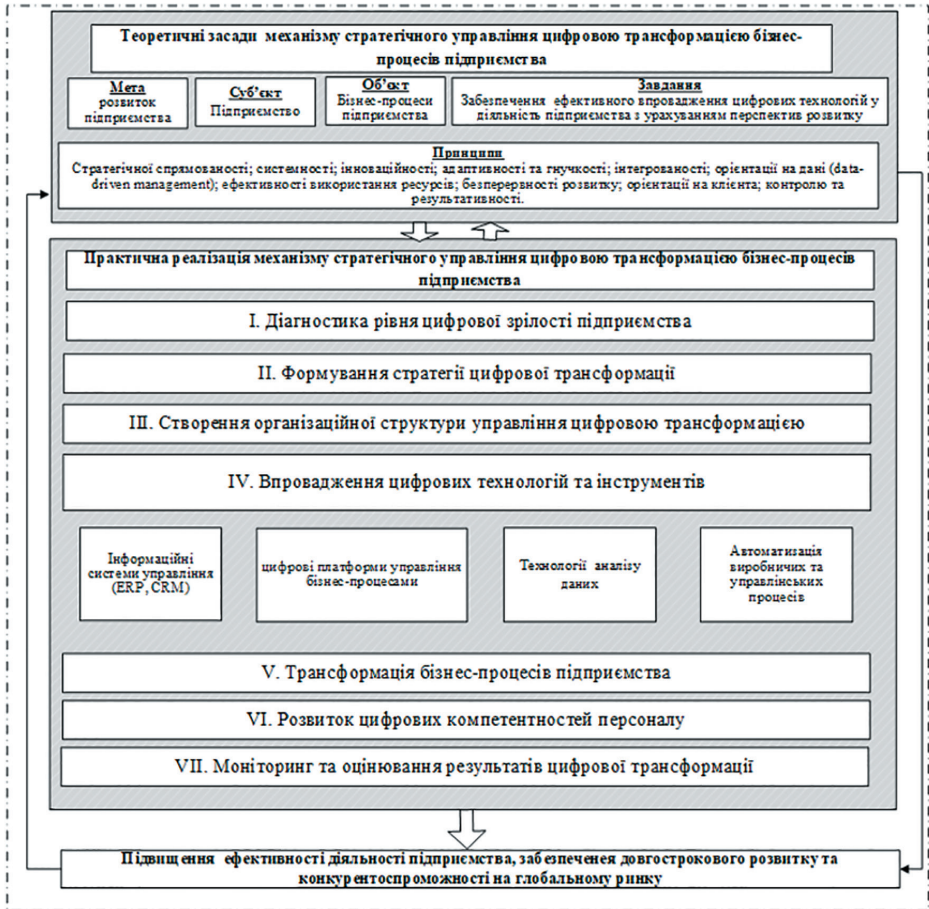
організації. Вони забезпечують узгодженість стратегічних рішень, ефективне використання цифрових технологій та досягнення довгострокових результатів розвитку підприємства (табл. 2).

Таблиця 2. Принципи механізму стратегічного управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства

Принцип	Зміст принципу
Стратегічної спрямованості	Узгодження процесів цифрової трансформації із загальною стратегією розвитку підприємства. Усі цифрові ініціативи мають бути спрямовані на досягнення стратегічних цілей організації, підвищення її конкурентоспроможності та довгострокового розвитку
Системності	Цифрова трансформація повинна розглядатися як цілісна система взаємопов'язаних елементів (технологій, процесів, ресурсів, персоналу), що функціонують у взаємодії з внутрішнім і зовнішнім середовищем підприємства.
Інноваційності	Постійне впровадження новітніх цифрових технологій, інноваційних підходів щодо управління та створення нових бізнес-моделей, що забезпечують підвищення ефективності діяльності підприємства.
Адаптивності та гнучкості	Механізм управління цифровою трансформацією має бути здатним швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища, розвиток технологій та нові потреби ринку
Інтегрованості	Цифрові технології повинні інтегруватися у всі сфери діяльності підприємства – виробництво, маркетинг, управління персоналом, фінанси та інші бізнес-процеси.
Орієнтації на дані (data-driven management)	Використання аналітики даних, цифрових платформ та інформаційних систем для прийняття обґрунтованих управлінських рішень
Ефективності використання ресурсів	Цифрова трансформація повинна забезпечувати раціональне використання фінансових, інформаційних та людських ресурсів підприємства
Безперервності розвитку	Цифрова трансформація не є разовим проектом, а постійним процесом удосконалення бізнес-процесів, технологій та управлінських підходів
Орієнтації на клієнта	Цифрові рішення повинні сприяти підвищенню якості обслуговування клієнтів, створенню зручних сервісів та формуванню нової цінності для споживачів
Контролю та результативності	Регулярний моніторинг результатів цифрової трансформації, оцінювання ефективності впроваджених цифрових рішень та коригування стратегічних дій підприємства.

Джерело: авторська розробка

Отже, дотримання зазначених принципів забезпечує ефективне функціонування механізму стратегічного управління цифровою трансформацією підприємства, сприяє впровадженню інновацій, підвищенню ефективності бізнес-процесів та формуванню стійких конкурентних переваг у цифровій економіці (рис. 1).

Рис. 1. Схема механізму стратегічного управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства

Джерело: авторська розробка

Практична реалізація механізму стратегічного управління цифровою трансформацією бізнес-процесів підприємства є поетапним процесом, який поєднує стратегічне планування, впровадження цифрових технологій, трансформацію бізнес-процесів та постійний моніторинг результатів. Ефективне застосування такого механізму сприяє підвищенню інноваційності підприємства, оптимізації управління ресурсами та забезпеченню його стійкого розвитку в умовах цифрової економіки.

Менеджмент підприємств в умовах цифрової трансформації стикається з низкою викликів: необхідністю трансформації бізнес-моделей та створення нових каналів взаємодії з клієнтами; управлінням великими обсягами даних та використанням аналітичних систем; розвитком цифрових компетентностей персоналу та підтримкою цифрової культури; управлінням організаційними змінами та опорою працівників; забезпеченням кібербезпеки та захисту інформаційних ресурсів. Подолання цих викликів дозволяє підприємствам підвищувати ефективність бізнес-процесів, забезпечувати інноваційний розвиток та формувати стійкі конкурентні переваги.

Висновки та пропозиції. У сучасних умовах глобалізації та стрімкого розвитку цифрових технологій підприємства змушені адаптуватися до нових економічних реалій. Цифровізація стає визначальним фактором підвищення конкурентоспроможності, ефективності управління та створення інноваційних бізнес-моделей. Таким чином, особливого значення набуває формування ефективного механізму стратегічного управління цифровою трансформацією підприємства. Цифрова трансформація передбачає комплексні зміни у бізнес-процесах, організаційній культурі, управлінських підходах та взаємодії з клієнтами шляхом активного використання цифрових технологій. Водночас реалізація таких змін потребує системного стратегічного управління, яке забезпечує узгодження технологічних інновацій зі стратегічними цілями підприємства.

Механізм стратегічного управління цифровою трансформацією підприємства є багатокомпонентною системою, що поєднує цільові орієнтири, аналітичні інструменти, організаційні структури, технологічні рішення, ресурсне забезпечення та механізми контролю. Його ефективне функціонування сприяє успішному впровадженню цифрових інновацій, підвищенню ефективності діяльності підприємства та забезпеченню його довгострокового розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Карпенко О.О., Матвійчук Є.І. (2024). Маркетингові інструменти забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах цифрової трансформації. *Economic Synergy*. 2024. №1. С. 31– 43. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2024-1-3>.

2. Івченко Є.А., Хімченко А.О. Цифрова трансформація систем управління бізнес-процесами на українських підприємствах. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2024. № 6 (286). С. 45 – 50. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2024-286-6-45-50>.

3. Рассадникова С. І. Стратегічне управління в умовах цифрової трансформації: виклики для менеджменту підприємств. *Науковий журнал «Розвиток міста»*. 2024. № 4 (04). С. 61 – 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.4-9>.

4. Семененко Ю. Роль цифрової трансформації в стратегічному управлінні компанією. *Наукові перспективи*. 2024. № 3(45). DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3\(45\)-718-731](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3(45)-718-731).

5. Дончак Л., Погрішук О., Сисоева І. Стратегічний менеджмент у цифрову епоху: виклики та можливості. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-63>.

6. Місевич М. А., Присяжнюк О.Ф., Марчук Д.О., Марчук О.М. Особливості управління бізнесом на основі використання діджитал технологій. *Агросвіт*. 2024. №5. С. 118 – 122. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.5.118>.

7. Мартинюк І. Стратегічне управління бізнес-процесами підприємств в умовах цифрової трансформації. *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2026. №1. С. 343 – 353. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2026-19-43>.

8. Саврас І. З., Фединець Н. І. Цифровізація та інноваційний розвиток підприємства: тенденції, проблеми та перспективи. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. 2023. № 74. С. 108 – 114. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-74-14>.

9. Ринжук Д.Я. Механізм стратегічного управління цифровою трансформацією банківської установи. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. № 3(43). С. 420 – 430. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3\(43\)-420-430](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3(43)-420-430).

10. Касьян С., Гринько Т. Теоретико-методичні аспекти формування механізму управління стратегічними змінами в умовах цифровізації економічного простору. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 82. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-120>.

REFERENCES

1. Karpenko O.O., Matvijchuk Ye.I. (2024). Marketynhovi instrumenty zabezpechennia konkurentospromozhnosti pidpriemstva v umovakh tsyvrovoi transformatsii. *Economic Synergy*. 2024. №1. Pp. 31 – 43. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2024-1-3>.

2. Ivchenko Ye.A., Khimchenko A.O. Tsyfrova transformatsiia system upravlinnia biznes-protsesamy na ukrains'kykh pidpriemstvakh. *Visnyk Skhidnoukrains'koho natsional'noho universytetu imeni Volodymyra Dalia*. 2024. № 6 (286). Pp. 45 – 50. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2024-286-6-45-50>.

3. Rassadnykova S. I. Stratehichne upravlinnia v umovakh tsyfrovoi transformatsii: vyklyky dlia menedzhmentu pidpriemstv. *Naukovyj zhurnal «Rozvytok mista»*. 2024. № 4 (04). Pp. 61 – 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.4-9>.

4. Semenenko Yu. Rol' tsyfrovoi transformatsii v stratehichnomu upravlinni kompaniiei. *Naukovi perspektyvy*. 2024. № 3(45). DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3\(45\)-718-731](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-3(45)-718-731).

5. Donchak L., Pohrischuk O., Sysoieva I. Stratehichnyj menedzhment u tsyfrovu epokhu: vyklyky ta mozhlyvosti. *Ekonomika ta suspil'stvo*. 2024. Vyp. 70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-63>.

6. Misevych M. A., Prysiazhniuk O.F., Marchuk D.O., Marchuk O.M. Osoblyvosti upravlinnia biznesom na osnovi vykorystannia didzhytal tehnolohij. *Ahrosvit*. 2024. №5. Pp. 118 – 122. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.5.118>.

7. Martyniuk I. Stratehichne upravlinnia biznes-protsesamy pidpriemstv v umovakh tsyfrovoi transformatsii. *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2026. №1. Pp. 343 – 353. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2026-19-43>.

8. Savras I. Z., Fedynets' N. I. Tsyfrovizatsiia ta innovatsijnyj rozvytok pidpriemstva: tendentsii, problemy ta perspektyvy. *Visnyk LTEU. Ekonomichni nauky*. 2023. № 74. Pp. 108 – 114. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-74-14>.

9. Rynzhuk D.Ya. Mekhanizm stratehichnogo upravlinnia tsyfrovou transformatsiiei bankiv'skoi ustanovy. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*. 2025. № 3(43). Pp. 420 – 430. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3\(43\)-420-430](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3(43)-420-430).

10. Kas'ian S., Hryn'ko T. Teoretyko-metodychni aspekty formuvannia mekhanizmu upravlinnia stratehichnymy zminamy v umovakh tsyfrovizatsii ekonomichnogo prostoru. *Ekonomika ta suspil'stvo*. 2025. Vyp. 82. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-120>.